

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/37/ES

2013 m. birželio 26 d.

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) valstybių narių viešojo sektoriaus institucijų parengti dokumentai ir informacija sudaro gausų, įvairų ir vertingą išteklių fondą, kuris gali būti naudingas žinių ekonomikai;
- (2) 2003 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/98/EB dėl viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo ⁽³⁾ nustatomos būtiniausias taisyklės, kuriomis reglamentuojamas valstybių narių viešojo sektoriaus institucijų turimų dokumentų pakartotinis naudojimas, ir tą naudojimą lengvinančios praktinės priemonės;
- (3) atvirųjų duomenų politika, kuria skatinamas platus viešojo sektoriaus informacijos prieinamumas ir pakartotinis naudojimas privačiais ir komerciniais tikslais, taikant tik būtiniausias teisinius, techninius arba finansinius apribojimus arba visai jų netaikant, ir kuria skatinamas informacijos judėjimas ne tik tarp ekonominės veiklos vykdy-

tojų, bet ir tarp piliečių, gali būti labai svarbi paspartinant naujų paslaugų plėtrą, paremtą naujoviškais tokios informacijos derinimo arba naudojimo metodais, skatinti ekonomikos augimą ir didinti visuomenės dalyvavimą. Tačiau tam reikia Sąjungos lygmeniu nustatyti vienodas sąlygas, susijusias su leidimu pakartotinai naudoti dokumentus, o to pasiekti neįmanoma, kai taikomos skirtingos valstybių narių arba atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų taisyklės ir praktika;

- (4) leidus pakartotinai naudoti viešojo sektoriaus institucijos saugomais dokumentais, kuriama pridėtinė vertė pakartotiniams naudotojams, galutiniams naudotojams ir plačiai visuomenei apskritai, taip pat daugeliu atvejų – ir pačiai viešajai institucijai, nes didinamas skaidrumas ir atskaitomybė bei gaunama atsiliepiamų iš pakartotinių ir galutinių naudotojų, todėl atitinkama viešojo sektoriaus institucija, remdamasi tais atsiliepimais, gali gerinti renkamos informacijos kokybę;
- (5) nuo tada, kai 2003 m. patvirtintos pirmosios viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo taisyklės, duomenų, įskaitant viešuosius duomenis, kiekis pasaulyje padidėjo eksponentiškai, be to, kuriami ir kaupiami naujų rūšių duomenys. Kartu vyksta technologijų evoliucija duomenų analizės, panaudojimo ir tvarkymo srityse. Dėl tokios sparčios technologijų raidos tapo įmanoma kurti naujas paslaugas ir naujus pritaikymo būdus, paremtus duomenų naudojimu, kaupimu ir derinimu. Atsižvelgiant į sparčias permainas, 2003 m. patvirtintos taisyklės nebetinka, todėl prarandamos ekonominės ir socialinės galimybės, kurias atvertų viešųjų duomenų pakartotinis naudojimas;
- (6) be to, valstybės narės jau yra nustačiusios pakartotinio naudojimo politiką pagal Direktyvą 2003/98/EB ir kai kurios iš jų priima plataus užmojo atvirųjų duomenų metodus, siekdamas piliečiams ir bendrovėms supaprastinti prieinamų viešųjų duomenų pakartotinį naudojimą

⁽¹⁾ OL C 191, 2012 6 29, p. 129.

⁽²⁾ 2013 m. birželio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. birželio 20 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 345, 2003 12 31, p. 90.

labiau nei privaloma pagal tą direktyvą. Kad įvairių valstybių narių skirtingos taisyklės netrukdytų kurti tarpvalstybinę produktų ir paslaugų pasiūlą ir siekiant sudaryti sąlygas panašių viešųjų duomenų pakartotiniam naudojimui jais grindžiamoms Europos masto reikmėms, būtina minimaliai suderinti tai, kokie viešieji duomenys turi būti prieinami pakartotiniam naudojimui informacijos vidaus rinkoje, atsižvelgiant į atitinkamą priegios tvarką;

- (7) Direktyva 2003/98/EB neįpareigojama suteikti prieigą prie dokumentų arba leisti pakartotinį dokumentų naudojimą. Sprendimą leisti dokumentus naudoti pakartotinai ir toliau priima valstybės narės ar atitinkama viešojo sektoriaus institucija. Kartu Direktyva 2003/98/EB remiasi nacionalinėmis priegios prie dokumentų taisyklėmis, ir todėl pagal tą direktyvą nereikalaujama, kad pakartotinis dokumentų naudojimas būtų leidžiamas tais atvejais, kai prieiga ribojama (pavyzdžiui, piliečiams ar bendrovėms, turintiems konkretų interesą susipažinti su dokumentais, nacionalinėmis taisyklėmis ribojama prieiga prie dokumentų) arba neleidžiama (pavyzdžiui, nacionalinėmis taisyklėmis neleidžiama prieiga prie dokumentų dėl slaptos jų pobūdžio, *inter alia*, nacionalinio saugumo, gynybos ar visuomenės saugumo sumetimais). Kai kurios valstybės narės aiškiai susiejo pakartotinio naudojimo teisę su priegios teise, taip nustatydamos, kad visi visuotinai prieinami dokumentai gali būti pakartotinai naudojami. Kitose valstybėse narėse sąsaja tarp dviejų taisyklių rinkinių ne tokia aiški, ir todėl atsiranda teisinis neapibrėžtumas;
- (8) todėl Direktyva 2003/98/EB turėtų būti iš dalies pakeista, kad valstybės narės būtų aiškiai įpareigojamos leisti pakartotinai naudoti visus dokumentus, nebent prieiga būtų ribojama arba neleidžiama pagal nacionalines priegios prie dokumentų taisykles ir pagal kitas šioje direktyvoje numatytas išimtis. Šia direktyva atliekamais daliniais pakeitimais nesiekama nustatyti arba keisti priegios prie dokumentų tvarkos valstybėse narėse, tai lieka jų kompetencijoje;
- (9) atsižvelgiant į Sąjungos teisę ir į valstybių narių ir Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, visų pirma pagal Berno konvenciją dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ir Susitarimą dėl intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su prekyba, aspektų, Direktyva 2003/98/EB neturėtų būti taikoma dokumentams, kurių intelektinės nuosavybės teisės priklauso trečiosioms šalims. Jei trečioji šalis buvo pirminis intelektinės nuosavybės teisių į bibliotekose (įskaitant universitetų bibliotekas), muziejuose ir archyvuose laikomą dokumentą, kuriam apsaugos terminas dar nesibaigė, savininkas, tas dokumentas pagal šią direktyvą turėtų būti laikomas dokumentu, kurio intelektinės nuosavybės teisės priklauso trečiosioms šalims;
- (10) Direktyva 2003/98/EB turėtų būti taikoma tiems dokumentams, kurių teikimas įtrauktas į atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų viešąsias užduotis, kaip apibrėžta

valstybių narių įstatymais ar kitais privalomais teisės aktais. Nesant tokių taisyklių, viešosios užduotys turėtų būti apibrėžtos pagal bendrą valstybių narių administracinę praktiką, su sąlyga, kad viešųjų funkcijų taikymo sritis skaidri ir jai taikoma peržiūra. Viešosios užduotys galėtų būti apibrėžiamos bendrai arba konkrečiai kiekvienos viešojo sektoriaus institucijos atveju;

- (11) ši direktyva turėtų būti įgyvendinama ir taikoma visiškai laikantis asmens duomenų apsaugos principų pagal 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo⁽¹⁾. Visų pirma reikėtų pažymėti, kad pagal tą direktyvą valstybės narės turėtų nustatyti sąlygas, kuriomis asmens duomenys būtų tvarkomi teisėtai. Be to, vienas iš šios direktyvos principų yra tai, kad surinkus asmens duomenis tolesnis jų tvarkymas neturėtų būti nesuderinamas su konkrečiais, aiškiais ir teisėtais tų duomenų rinkimo tikslais;
- (12) Direktyva 2003/98/EB turėtų nedaryti poveikio viešojo sektoriaus institucijų darbuotojų teisėms, įskaitant ekonomines ir moralines teises, kurias jie gali turėti pagal nacionalines taisykles;
- (13) pateikus dokumentą pakartotiniam naudojimui, atitinkama viešojo sektoriaus institucija turėtų ir toliau turėti teisę tokį dokumentą naudoti;
- (14) Direktyva 2003/98/EB turėtų būti taikoma bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams;
- (15) vienas iš pagrindinių vidaus rinkos sukūrimo tikslų yra sudaryti sąlygas, kad būtų skatinamas Sąjungos masto paslaugų plėtojimas. Bibliotekoms, muziejams ir archyvams priklauso reikšminga viešojo sektoriaus informacinių išteklių dalis, ypač po to, kai dėl skaitmeninio projektų padidėjo viešo naudojimo skaitmeninės medžiagos kiekis. Šios kultūros paveldo kolekcijos ir susiję metaduomenys galėtų sudaryti skaitmeninio turinio prekių ir paslaugų pagrindą ir taip pat turi didžiulį inovacinių pakartotinio naudojimo potencialą tokiuose sektoriuose kaip švietimas ir turizmas. Platesnės galimybės pakartotinai panaudoti viešąją kultūrinę medžiagą turėtų, *inter alia*, sudaryti palankias sąlygas Sąjungos bendrovėms išnaudoti jos pakartotinio naudojimo potencialą ir prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo;

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

- (16) valstybėse narėse egzistuoja dideli taisyklių ir praktikos, susijusių su viešojo sektoriaus kultūros išteklių naudojimu, skirtumai, kurie sudaro kliūtis tų išteklių ekonominiam potencialui atskleisti. Kadangi bibliotekos, muziejai ir archyvai toliau investuoja į skaitmeninimą, daugelis iš jų jau dabar leidžia pakartotinai naudoti savo viešojo naudojimo turinį ir aktyviai ieško galimybių pakartotinai naudoti savo turinį. Tačiau, kadangi šios įstaigos veikia labai skirtingose teisinėje ir kultūrinėse aplinkose, kultūros įstaigų turinio naudojimo praktika vystėsi labai skirtingomis kryptimis;
- (17) kadangi nacionalinių taisyklių ir praktikos skirtumai arba aiškumo stygius trukdo sklandžiai funkcionuoti vidaus rinkai ir tinkamai vystyti informacinei visuomenei Sąjungoje, turėtų būti minimaliai suderintos viešosios kultūrinės medžiagos pakartotinio naudojimo bibliotekose, muziejuose ir archyvuose nacionalinės taisyklės ir praktika;
- (18) Direktyvos 2003/98/EB taikymo srities išplėtimas turėtų būti apribotas trimis kultūros įstaigų tipais – bibliotekomis, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejais ir archyvais, nes jų kolekcijos yra ir vis dažniau taps vertinga medžiaga, skirta pakartotinai naudoti daugelyje produktų, pavyzdžiui, taikomose programose mobiliesiems įrenginiams. Direktyva neturėtų būti taikoma kitoms kultūros įstaigoms (pvz., koncertų salėms, operos, baletu ir kitiems teatrams), įskaitant toms įstaigoms priklausančius archyvus, nes jos užsiima scenos meno veikla. Kadangi beveik visa šių įstaigų medžiaga nepatektų į tos direktyvos taikymo sritį, nes šios medžiagos intelektinės nuosavybės teisės priklauso tretiesiems asmenims, tos direktyvos taikymas joms būtų mažai veiksmingas;
- (19) skaitmeninimas – tai svarbi priemonė, kuria užtikrinama platesnė prieiga prie kultūrinės medžiagos ir jos pakartotinis naudojimas švietimo ir darbo tikslais, taip pat laisvalaikui. Jis taip pat suteikia svarbias ekonomines galimybes, leidžiančias lengviau integruoti kultūrinę medžiagą į skaitmenines paslaugas ir produktus, tokiu būdu remiant darbo vietų kūrimą ir augimą. Šie aspektai pabrėžiami, be kita ko, 2010 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl komunikato „Europeana – tolesni veiksmai“⁽¹⁾, 2011 m. spalio 27 d. Komisijos rekomendacijoje 2011/711/ES dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos ir skaitmeninio išsaugojimo⁽²⁾ ir 2012 m. gegužės 10 d. Tarybos išvados dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos prie jos ir skaitmeninio išsaugojimo⁽³⁾. Šiuose dokumentuose apibrėžta, kaip turi būti sprendžiami teisiniai, finansiniai ir organizaciniai Europos kultūros paveldo skaitmeninimo ir jo patalpinimo internete aspektai;
- (20) siekdamas supaprastinti pakartotinį naudojimą, viešojo sektoriaus institucijos, jei įmanoma ir tinkama, turėtų leisti naudoti dokumentus, pateikdamos juos atviruoju ir elektroniniu formatu kartu su jų didžiausio įmanomo tikslumo ir išsamumo metaduomenimis taip, kad būtų užtikrintas sąveikumas, pavyzdžiui, tvarkydamos juos pagal principus, kuriais grindžiami suderinamumo ir naudojamumo reikalavimai, taikomi erdvinei informacijai pagal 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/2/EB, sukuriančią Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE)⁽⁴⁾;
- (21) elektroninio formato dokumentu turėtų būti laikomas dokumentas, turintis tokią rinkmenos formato struktūrą, kuri leistų kompiuterinėms programoms jį lengvai nustatyti, atpažinti ir išskirti iš jo konkrečius duomenis. Elektroninio formato rinkmense užkoduoti duomenys laikomi elektroniniais duomenimis. Elektroniniai formatai gali būti atvirieji arba nuosavybiniai; jie gali būti oficialūs standartai arba ne. Elektroninio formato dokumentais nelaikomi dokumentai, užkoduoti naudojant tokį rinkmenos formatą, kuris riboja automatinį tvarkymą, nes iš jų duomenų negalima išskirti arba tai sunku padaryti. Kai tinkama, valstybės narės turėtų skatinti naudoti atvirose elektroninius formatus;
- (22) kai viešojo sektoriaus institucijos nustato mokesť už dokumentų pakartotinį naudojimą, toks mokesť iš esmės neturėtų viršyti ribinių sąnaudų. Tačiau reikėtų ypač atsižvelgti į tai, kad neturėtų būti trikdoma įprastinė veikla tokių viešojo sektoriaus institucijų, kurios turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį savo veiklos sąnaudų, patiriamų atliekant jų viešąsias užduotis, arba sąnaudų, susijusių su tam tikrų pakartotinai naudoti leidžiamų dokumentų rinkimu, rengimu, dauginimu ir platinimu. Tokiais atvejais viešojo sektoriaus institucijos turėtų galėti taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio mokesť. Toks mokesť turėtų būti nustatomas remiantis objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais, o bendros pajamos iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti neturėtų viršyti rinkimo, rengimo, dauginimo ir platinimo išlaidų kartu su pagrįsta investicijų grąža. Reikalavimas, kad viešojo sektoriaus institucijos turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį sąnaudų, susijusių su jų viešosios užduoties vykdymu arba tam tikrų dokumentų rinkimu, rengimu, dauginimu ir platinimu, nebūtinai turi būti teisinis, o gali būti nustatytas, pvz., pagal valstybėse narėse taikomą administracinę praktiką. Valstybės narės turėtų atlikti reguliarią tokio reikalavimo peržiūrą;

⁽¹⁾ OL C 81 E, 2011 3 15, p. 16.

⁽²⁾ OL L 283, 2011 10 29, p. 39.

⁽³⁾ OL C 169, 2012 6 15, p. 5.

⁽⁴⁾ OL L 108, 2007 4 25, p. 1.

- (23) bibliotekoms, muziejams ir archyvams turėtų būti leista taikyti didesnę nei ribinių sąnaudų dydžio mokesčių taip pat dėl to, kad nebūtų trikdoma įprastinė jų veikla. Tokių viešojo sektoriaus institucijų atveju bendros pajamos, gautos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, neturėtų viršyti rinkimo, rengimo, dauginimo, platinimo, išsaugojimo ir atsiskaitymo už teises išlaidų kartu su pagrįsta investicijų grąža. Bibliotekų, muziejų ir archyvų atveju, atsižvelgiant į jų ypatumus, apskaičiuojant pagrįstą investicijų grąžą būtų galima atsižvelgti į privačiojo sektoriaus už identiškų ar panašių dokumentų leidimą pakartotinai jais naudotis taikomus mokesčius;
- (24) šioje direktyvoje nustatytais didžiausiais mokesčio ribomis nedaromas poveikis valstybių narių teisei taikyti mažesnę mokesčių ar apskritai jo netaikyti;
- (25) valstybės narės turėtų nustatyti mokesčio, viršijančio ribines sąnaudas, rinkimo kriterijus. Šiuo tikslu valstybės narės gali, pavyzdžiui, nustatyti tokius kriterijus nacionalinėse taisyklėse arba gali paskirti atitinkamą (-as) instituciją (-as), išskyrus pačią viešojo sektoriaus instituciją, kompetentingą (-as) nustatyti tokius kriterijus. Tos institucijos organizacinė struktūra turėtų atitikti konstitucinę ir teisinę valstybių narių sistemą. Tai galėtų būti esama institucija, kuri turi biudžeto vykdymo įgaliojimus ir yra politiškai atskaitinga;
- (26) dokumentų pakartotinio naudojimo atvejais viešojo sektoriaus institucijos turi teisę, kai tinkama, taikyti tam tikrus reikalavimus išduodamos licenciją, pavyzdžiui, nurodyti šaltinį ir nurodyti, ar pakartotinis naudotojas padarė bet kokius dokumento pakeitimus. Visais atvejais viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo licencijose turėtų būti numatyta kuo mažiau pakartotinio naudojimo ribojimų, pavyzdžiui, kad tai būtų tik reikalavimas nurodyti šaltinį. Šiuo atžvilgiu svarbią funkciją turėtų atlikti atviros internetu išduodamos licencijos, suteikiančios pakartotinio naudojimo teisę be technologinių, finansinių ar geografinių ribojimų ir grindžiamos atvirųjų duomenų formatais. Todėl valstybės narės turėtų skatinti atvirų licencijų, kurios galiausiai turėtų tapti bendra praktika visoje Sąjungoje, naudojimą;
- (27) Komisija rėmė elektroninės viešojo sektoriaus informacijos suvestinės rengimą, pateikdama atitinkamus pakartotinio viešojo sektoriaus informacijos naudojimo veiklos rodiklius visose valstybėse narėse. Reguliarus šios suvestinės atnaujinimas prisidės prie keitimosi informacija tarp valstybių narių ir informacijos apie politines priemones ir praktiką prieinamumo visoje Sąjungos teritorijoje;
- (28) teisės gynimo būdams turėtų būti priskiriama peržiūra, atliekama nešališkos peržiūros įstaigos. Tai gali būti jau esama nacionalinė institucija, pavyzdžiui, nacionalinė konkurencijos institucija, nacionalinė už prieigą prie dokumentų atsakinga institucija arba nacionalinė teisminė institucija. Tos įstaigos organizacinė struktūra turėtų atitikti konstitucinę ir teisinę valstybių narių sistemą ir neturėtų nustatyti teisės gynimo būdų, kuriais kitu atveju galėtų naudotis pakartotinio dokumentų naudojimo prašytojai. Tačiau ji turėtų būti atskira nuo valstybių narių mechanizmo, pagal kurį nustatomi mokesčio, viršijančio ribines sąnaudas, rinkimo kriterijai. Teisės gynimo būdams turėtų būti priskiriama galimybė peržiūrėti neigiamus sprendimus ir taip pat sprendimus, kuriais prašytojams, nepaisant leidimo pakartotinai naudoti, galėtų būti daromas kitoks poveikis, pavyzdžiui, dėl taikytinų mokesčių rinkimo taisyklių. Peržiūros procesas turėtų veikti sparčiai pagal greitai besikeičiančios rinkos poreikius;
- (29) nustatydamos pakartotinio dokumentų naudojimo principus, viešojo sektoriaus institucijos turėtų laikytis konkurencijos taisyklių, kiek įmanoma vengiant išskirtinių susitarimų tarp viešojo sektoriaus institucijų ir privačių partnerių. Tačiau norint teikti viešojo intereso paslaugą, išskirtinė viešojo sektoriaus dokumentų pakartotinio naudojimo teisė kartais gali būti būtina. Tai gali, be kita ko, pasitaikyti tais atvejais, kai joks komercinis leidėjas nenorėtų skelbti informacijos, neturėdamas tokios išskirtinės teisės. Siekiant atsižvelgti į šią problemą, pagal Direktyvą 2003/98/EB leidžiama sudaryti susitarimus dėl išskirtinės teisės tais atvejais, kai suteikti išskirtinę teisę yra būtina viešojo intereso paslaugai teikti, su sąlyga, kad šie susitarimai reguliariai peržiūrimi;
- (30) išplėtus Direktyvos 2003/98/EB taikymo sritį bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams, reikia atsižvelgti į esamus valstybių narių skirtumus, susijusius su kultūros išteklių skaitmeninimu, nes jų nebuvo įmanoma aprėpti galiojančiomis tos direktyvos taisyklėmis dėl išskirtinių teisių. Bibliotekos, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejai, archyvai ir privačiojo sektoriaus partneriai yra sudarę nemažai bendradarbiavimo susitarimų kultūros išteklių skaitmeninimo srityje, kai privačiojo sektoriaus partneriams suteikiamos išskirtinės teisės. Praktika rodo, kad tokia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė gali sudaryti sąlygas prasmingai panaudoti kultūros kolekcijas ir kartu paspartinti piliečių prieigą prie kultūros paveldo;
- (31) kai išskirtinė teisė yra susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, gali būti reikalingas tam tikras išskirtinės teisės suteikimo laikotarpis, kad privačiojo sektoriaus partneris turėtų galimybę susigrąžinti investicijas. Tačiau tas laikotarpis turėtų būti ribotas ir būti kuo trumpesnis, kad būtų laikomasi principo, jog viešojo sektoriaus medžiagai, kai ji paverčiama skaitmeniniu formatu, turėtų likti viešojo sektoriaus medžiaga. Laikotarpis, kuriam

- suteikiama išskirtinė teisė, susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, paprastai neturėtų viršyti 10 metų. Išskirtinės teisės suteikimas ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui turėtų būti peržiūrimas, atsižvelgiant į techninius, finansinius ir administracinius aplinkos pokyčius nuo to momento, kai buvo sudarytas susitarimas. Be to, bet kokia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė kultūros išteklių skaitmeninimo tikslais turėtų suteikti partnerei kultūros įstaigai visas teises į skaitmeniniu formatu paverstų kultūros išteklių naudojimą pasibaigus susitarimo galiojimui;
- (32) siekiant tinkamai atsižvelgti į sutartis ir kitus susitarimus, kuriais suteikiamos išskirtinės teisės ir kurie buvo sudaryti iki šios direktyvos įsigaliojimo, reikėtų numatyti atitinkamas pereinamojo laikotarpio priemones, siekiant apsaugoti susijusių šalių interesus, kai joms suteiktoms išskirtinėms teisėms negali būti taikomos pagal šią direktyvą leidžiamos išimties. Sutarties šalims turėtų būti leista toliau naudotis tomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis išskirtinėmis teisėmis iki sutarties pabaigos arba neriboto galiojimo ar ilgalaikių sutarčių atveju – toliau naudotis pakankamai ilgą laikotarpį, kad šalys galėtų imtis atitinkamų priemonių. Tos pereinamojo laikotarpio priemonės neturėtų būti taikomos sutartims arba kitiems susitarimams, sudarytiems po šios direktyvos įsigaliojimo, bet iki nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama ši direktyva, taikymo pradžios, siekiant išvengti situacijų, kai sutartys arba kiti ilgalaikiai susitarimai, kurie neatitinka šios direktyvos reikalavimų, sudaromi norint apeiti būsimas nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliama ši direktyva. Sutartys ir kiti susitarimai, sudaryti įsigaliojus šiai direktyvai, bet prieš nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama ši direktyva, taikymo pradžią, turėtų atitikti šios direktyvos reikalavimus nuo nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama ši direktyva, taikymo pradžios;
- (33) kadangi šios direktyvos tikslų – lengvinti Sąjungos masto informacijos produktų ir paslaugų, grindžiamų viešojo sektoriaus dokumentais, kūrimą, užtikrinti, kad, viena vertus, privačios bendrovės, visų pirma mažosios ir vidutinės įmonės, galėtų tarpvalstybiniu mastu veiksmingai naudoti viešojo sektoriaus dokumentus siekdamos kurti pridėtinę vertę turinčius informacijos produktus ir paslaugas ir, kita vertus, kad tą daryti galėtų piliečiai, siekiant palengvinti laisvą informacijos judėjimą ir perdavimą, – valstybės narės negali pakankamai pasiekti, o dėl siūlomai veiklai būdingo visos Europos masto jie gali būti geriau pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (34) šiuo reglamentu nepažeidžiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, įskaitant teisę į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis) ir teisę į nuosavybę (17 straipsnis). Jokia šios direktyvos nuostata negali būti aiškinama ar įgyvendinama su Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija nesuderinamu būdu;
- (35) būtina užtikrinti, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo mastą, sąlygas, kuriomis ši informacija prieinama, ir teisės gynimo praktiką;
- (36) Komisija turėtų padėti valstybėms narėms nuosekliai įgyvendinti šią direktyvą ir tuo tikslu po konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis parengti gaires, visų pirma dėl rekomenduojamų standartinių licencijų, duomenų rinkinių ir pakartotinio dokumentų naudojimo mokesčio apskaičiavimo;
- (37) todėl Direktyva 2003/98/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2003/98/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) dokumentams, kurių teikimas neįtrauktas į atitinkamų viešojo sektoriaus institucijų viešąsias užduotis, kaip apibrėžta valstybės narės įstatymu ar kitomis privalomomis taisyklėmis arba nesant tokių taisyklių, kaip apibrėžta pagal bendrą administracinę praktiką toje valstybėje narėje, su sąlyga, kad viešųjų užduočių taikymo sritis skaidri ir jai taikoma peržiūra;“;

ii) c punktas pakeičiamas taip:

„c) dokumentams, kurie yra neprieinami dėl priegos tvarkos valstybėse narėse, įskaitant tuos, kurie neprieinami dėl:

— nacionalinio saugumo (t. y. valstybės saugumo), gynybos ar visuomenės saugumo apsaugos,

— statistinių duomenų slaptumo,

— komercinio konfidencialumo (pvz., verslo, profesinės arba bendrovės paslaptys);“;

iii) įterpiami šie punktai:

- „ca) dokumentams, prieiga prie kurių pagal valstybių narių prieigos taisyklės ribojama, taip pat tais atvejais, kai piliečiai ar bendrovės turi įrodyti, jog turi konkretų interesą, kad gautų leidimą susipažinti su dokumentais;
- cb) dokumentų dalims, kuriose yra tik logotipai, ornamentai ar emblemos;
- cc) dokumentams, prieiga prie kurių pagal valstybių narių prieigos taisyklės neleidžiama arba ribojama dėl asmens duomenų apsaugos prižasčių, taip pat dokumentų, prieiga prie kurių pagal valstybių narių prieigos taisyklės suteikiama, dalims, kai jose yra asmens duomenys, kurių pakartotinis naudojimas pagal įstatymus nesuderinamas su asmens apsaugos teisės aktais, susijusiais su asmens duomenų tvarkymu;“;

iv) e punktas pakeičiamas taip:

- „e) dokumentams, kuriais disponuoja švietimo ir mokslo įstaigos, įskaitant organizacijas, įsteigtas mokslinių tyrimų rezultatams perduoti, taip pat mokyklos ir universitetai, išskyrus universitetų bibliotekas ir“;

v) f punktas pakeičiamas taip:

- „f) dokumentams, kuriais disponuoja kultūros įstaigos, išskyrus bibliotekas, muziejus ir archyvus.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

- „3. Ši direktyva grindžiama valstybių narių prieigos taisyklėmis ir nedaro joms poveikio.“;

c) 4 dalyje žodis „Bendrijos“ pakeičiamas žodžiu „Sąjungos“.

2. 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

- „6. „elektroninis formatas“ – tai rinkmenos formatas, kurio struktūra leidžia kompiuterinėms programoms lengvai nustatyti, atpažinti ir gauti konkrečius duomenis, įskaitant atskirus konstatuojamus faktus ir jų vidaus struktūrą;
- 7. „atvirasis formatas“– tai rinkmenos formatas, kuris nepriklauso nuo platformos ir prieinamas visuomenei be jokių apribojimų, kurie galėtų trukdyti pakartotinai naudoti dokumentus;
- 8. „atvirasis oficialusis standartas“– tai standartas, kuris yra kodifikuotas rašytine forma ir kuriame išsamiai išdėstytos reikalavimų, susijusių su programų sąveikumo užtikrinimu, specifikacijos;

9. „universitetas“– tai viešojo sektoriaus institucija, organizuojanti pavidurines aukštojo mokslo studijas, kurias baigus suteikiamas akademinis laipsnis.“

3. 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„3 straipsnis

Bendrasis principas

1. Atsižvelgiant į 2 dalį valstybės narės užtikrina, kad dokumentus, kuriems pagal 1 straipsnį taikoma ši direktyva, būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams III ir IV skyriuose nustatytais sąlygomis.

2. Kai tokius dokumentus leidžiama pakartotinai naudoti, valstybės narės užtikrina, kad dokumentus, kurių intelektualinės nuosavybės teisės priklauso bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams, būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams III ir IV skyriuose nustatytais sąlygomis.“

4. 4 straipsnio 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„3. Priėmusios neigiamą sprendimą, viešojo sektoriaus institucijos prašytojui praneša atsisakymo priežastis, remdamosi tos valstybės narės prieigos taisyklių atitinkamomis nuostatomis arba nacionalinėmis nuostatomis, priimtomis pagal šią direktyvą, ypač pagal 1 straipsnio 2 dalies a–cc punktus arba 3 straipsnį. Tais atvejais, kai neigiamas sprendimas yra grindžiamas 1 straipsnio 2 dalies b punktu, viešojo sektoriaus institucija prideda nuorodą į fizinį ar juridinį asmenį, kuris yra teisių turėtojas, jei jis yra žinomas, arba kitais atvejais – į licencijos turėtoją, iš kurio viešojo sektoriaus institucija yra gavusi atitinkamą medžiagą. Bibliotekos, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejai ir archyvai nėra įpareigoti pateikti tokią nuorodą.

4. Kiekviename sprendime dėl pakartotinio naudojimo nurodomi teisės gynimo būdai, jei prašytojas norėtų tą sprendimą apskųsti. Teisės gynimo būdams priskiriama peržiūra, kurią gali atlikti atitinkamą kompetenciją turinti nešališka peržiūros įstaiga, pavyzdžiui, nacionalinė konkurencijos institucija, nacionalinė už prieigą prie dokumentų atsakinga institucija arba nacionalinė teisminė institucija, kurios sprendimai yra privalomi atitinkamai viešojo sektoriaus institucijai.“

5. 5 straipsnis pakeičiamas taip:

„5 straipsnis

Galimi formatai

1. Viešojo sektoriaus institucijos leidžia naudotis savo dokumentais bet kuriuo parengtiniu formatu ar kalba ir, jei tik įmanoma ir tinkama, atviruoju formatu ir elektroniniu formatu kartu su jų metaduomenimis. Tiek dokumentų, tiek metaduomenų formatai turėtų, kiek įmanoma, atitikti atviruosius oficialiuosius standartus.

2. 1 dalies nuostatos nereiškia, kad viešojo sektoriaus institucijos privalo rengti ar pritaikyti dokumentus ar teikti išrašus iš dokumentų, kad jie atitiktų tos dalies nuostatas, kai dėl to reikia neproporcingai didelių pastangų, neapsiribojančių paprasta operacija.

3. Remiantis šia direktyva, iš viešojo sektoriaus institucijų negali būti reikalaujama ir toliau teikti tam tikros rūšies dokumentus arba juos saugoti, kad privati ar viešojo sektoriaus organizacija galėtų pakartotinai naudoti tokius dokumentus.“

6. 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Mokesčio rinkimą reglamentuojantys principai

1. Kai nustatomas mokestis už dokumentų pakartotinį naudojimą, to mokesčio suma negali viršyti ribinių sąnaudų, patiriamų dokumentus dauginant, teikiant ir platinant.

2. 1 dalis netaikoma:

a) viešojo sektoriaus institucijoms, kurios turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį sąnaudų, susijusių su jų viešųjų užduočių vykdymu;

b) išimties tvarka dokumentams, jei susijusi viešojo sektoriaus institucija turi gauti pajamų, kad padengtų didžiąją dalį sąnaudų, susijusių su jų rinkimu, rengimu, dauginimu ir platinimu. Tie reikalavimai apibrėžiami valstybės narės įstatymais ar kitomis privalomomis taisyklėmis. Nesant tokių taisyklių reikalavimai apibrėžiami pagal bendrą administracinę praktiką valstybėje narėje;

c) bibliotekoms, įskaitant universitetų bibliotekas, muziejams ir archyvams.

3. 2 dalies a ir b punktuose nurodytais atvejais atitinkamos viešojo sektoriaus institucijos apskaičiuoja bendrą mokestį, remdamosi objektyviais, skaidriais ir patikrinamais kriterijais, kuriuos nustato valstybės narės. Bendros tų institucijų pajamos, gautos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, neturi viršyti rinkimo, rengimo, dauginimo ir platinimo išlaidų kartu su pagrįsta investicijų grąža. Mokestis apskaičiuojamas laikantis atitinkamoms viešojo sektoriaus institucijoms taikytinų apskaitos principų.

4. Tais atvejais, kai 2 dalies c punkte nurodytos viešojo sektoriaus institucijos ima mokestį, bendros pajamos, gautos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį iš dokumentų teikimo ir leidimo juos pakartotinai naudoti, neviršija rinkimo, rengimo, dauginimo, platinimo, saugojimo ir atsiskaitymo už teises išlaidų kartu su pagrįsta investicijų grąža.

Mokestis apskaičiuojamas laikantis atitinkamoms viešojo sektoriaus institucijoms taikytinų apskaitos principų.“

7. 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Skaidrumas

1. Viešojo sektoriaus institucijų turimų dokumentų pakartotinio naudojimo standartinių mokesčių atveju bet kurios taikomos sąlygos ir faktinė tų mokesčių suma, įskaitant tokio mokesčio apskaičiavimo pagrindą, nustatomi iš anksto ir skelbiami, jei įmanoma ir tinkama, elektroninėmis priemonėmis.

2. Kitų nei 1 dalyje nurodytų pakartotinio naudojimo mokesčių atveju atitinkama viešojo sektoriaus institucija iš anksto nurodo, į kokius veiksnius atsižvelgiama apskaičiuojant tuos mokesčius. Gavusi prašymą, atitinkama viešojo sektoriaus institucija taip pat nurodo, kokiū būdu buvo apskaičiuotas toks mokestis, susijęs su konkrečiu pakartotinio naudojimo prašymu.

3. 6 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti reikalavimai nustatomi iš anksto. Jie skelbiami elektroniniu būdu, kai įmanoma ir tinkama.

4. Viešojo sektoriaus institucijos užtikrina, kad pakartotinio dokumentų naudojimo prašytojams būtų pranešama apie teisės gynimo būdus, susijusius su jiems poveikio turinčiais sprendimais ar praktika.“

8. 8 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Viešojo sektoriaus institucijos gali leisti pakartotinai naudoti dokumentus nekeldamos jokių sąlygų arba gali taikyti sąlygas, kai tinkama, išduodamos licenciją. Tomis sąlygomis be reikalo neribojamos pakartotinio naudojimo galimybės, ir tos sąlygos nenaudojamos konkurencijai riboti.“

9. 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Praktinio pobūdžio priemonės

Valstybės narės įgyvendina praktinio pobūdžio priemones, lengvinančias pakartotiniam naudojimui prieinamų dokumentų paiešką, tokias kaip pagrindinių dokumentų su aktualiais metaduomenimis registrų sąrašai, kur įmanoma ir tinkama, prieinami internetu ir pateikti elektroniniu formatu, ir portalai, sujungti su registrų sąrašais. Kai įmanoma, valstybės narės sudaro palankias dokumentų paieškos įvairiomis kalbomis sąlygas.“

10. 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Ši dalis netaikoma kultūros išteklių skaitmeninimui.“;

b) įterpiama ši dalis:

„2a. Nepaisant 1 dalies, tais atvejais, kai išskirtinė teisė yra susijusi su kultūros išteklių skaitmeninimu, tokia išskirtinė teisė suteikiama laikotarpiui, kuris paprastai negali viršyti 10 metų. Jei tas laikotarpis viršija 10 metų, jo trukmė turi būti peržiūrima 11-aisiais metais, o po to, jei taikoma, – kas septynerius metus.

Susitarimai, kuriais suteikiamos pirmoje pastraipoje nurodytos išskirtinės teisės, turi būti skaidrūs ir skelbiami viešai.

Išskirtinės teisės, nurodytos pirmoje pastraipoje, atveju susijusiai viešojo sektoriaus institucijai kaip tų susitarimų dalis yra nemokamai suteikiama skaitmeninio formato kultūros išteklių kopija. Pasibaigus išskirtinių teisių galiojimo laikotarpiui sudaroma galimybė pakartotinai naudoti tą kopiją.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Išskirtiniai susitarimai, galiojantys 2005 m. liepos 1 d., kuriems negali būti taikoma išimtis pagal 2 dalį, nustoja galioti sutarčiai pasibaigus arba bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2008 m. gruodžio 31 d.“;

d) papildomas šia dalimi:

„4. Nedarant poveikio 3 daliai, išskirtiniai susitarimai, galiojantys 2013 m. liepos 17 d., kuriems negali būti taikoma išimtis pagal 2 ir 2a dalis, nustoja galioti sutarčiai pasibaigus arba bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2043 m. liepos 18 d.“

11. 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Peržiūra

1. Komisija iki 2018 m. liepos 18 d. atlieka šios direktyvos taikymo peržiūrą ir apie tos peržiūros rezultatus kartu su pasiūlymais dėl šios direktyvos dalinių pakeitimų praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

2. Valstybės narės kas 3 metus teikia Komisijai ataskaitą apie viešojo sektoriaus informacijos, skirtos pakartotiniam naudojimui, prieinamumą ir sąlygas, kuriomis ši informacija prieinama, bei teisės gynimo priemonės. Tos ataskaitos, kuri turi būti paskelbta viešai, pagrindu valstybės narės atlieka 6 straipsnio įgyvendinimo peržiūrą, visų pirma jo nuostatų dėl mokesčio, viršijančio ribines sąnaudas, peržiūrą.

3. 1 dalyje nurodytos peržiūros metu konkrečiai svarstoma šios direktyvos taikymo sritis ir poveikis, įskaitant viešojo sektoriaus institucijų dokumentų pakartotinio naudojimo padidėjimo mastą, įstatyminių ir administracinio pobūdžio oficialių tekstų pakartotiniam naudojimui ir mokesčio nustatymui taikomų principų padarinius, asmens duomenų apsaugos taisyklių ir pakartotinio naudojimo galimybių sąveiką, taip pat tolesnes galimybes gerinti vidaus rinkos tinkamą funkcionavimą ir Europos turinio pramonės plėtojimą.“

2 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. liepos 18 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2015 m. liepos 18 d.

2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2013 m. birželio 26 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
A. SHATTER